

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

V. In solo Deo plenum gaudium inuenitur, proinde qui id in aliquolibet re collocat, verum habere gaudium nequit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

omne nostrum foret gaudium ac voluptas. Atque hoc est, quod ait sanctus ille *Comp. li. vii. Cui, inquit, omnia unum sunt, & omnia ad unum trahit, & omnia in vno videt; potest stabilis corde esse, & in Deo pacificus permanere.*

CAPVT V.

*In solo Deo plenum gaudium inuenitur; proinde qui ad in aliquali-
bet re collocat, verum habere gaudium nequit.*

Qui suum in Deo & diuina eius voluntate gaudium collocant in perpetua quadam pace & voluptate viuunt: nam quoniam immobili & solida illi voluntatis Dei columna innixi sunt, hinc de summa illa diuinae voluntatis immutabilitate participant, atque ideo semper immobiles, firmi & in vno statu æquabiliter manent. At qui rebus mundanis adhaerent, inque iis cor suum & gaudium ac desiderium collocant, veram ac durabilem habere pacem nequeunt: quia prout res feruntur, ita feruntur & ipsi, & toti ab illis dependent, itaque illarum mutationibus subiecti sunt.

Egregie id declarat Sanctus Augustinus, super illa Dauidis verba, *Concepti dolorem, & peperit iniquitatem*, commentas. *Non enim, ait, poterit labor finire, nisi hoc quisque diligit, quod inuito non possit auferri.* Certus esto te, quam diu amorem & gaudium non ponis in eo, quod nemo tibi inuito auferre potest, semper anxie laboraturum & diuexandum.

R. P. N. Franciscus de Borgia, cum corpus imperatricis defunctæ Granatam conduceret, & plumbens sarcophagus, cui id inclusum erat, nescio quo casu aperiretur, vt vultum demortuæ adeo immutatam, deformem, & luridum vidit, vt aspicientibus omnibus horrorem iniiceret, ita subito est immutatus, vt Deo

cor eius per insigne hoc mundi ludibrium illuminante, firmiter apud se sic proposuerit, Spondeo tibi, Deus meus, me posthac vili domino non seruiturum, qui morte queat auferri. Nos vero hocce propositum concipiamus, quod in primis bonum est: Propono, Domine, cor meum posthac nulli rei, quæ mihi per mortem eripi, quæ finem habere, quam mihi quis inuito tollere possit, affigere: aliter namque verum habere gaudium non poterimus.

Nam cum, inquit Augustinus, ea diliguntur, quæ possumus contra voluntatem amittere, necesse est vt pro iis miserissime laboremus. Est namque id naturale: neque enim sine dolore relinquitur, quod cum amore possidetur: & quo maior ille amor futurus est, eo & maior futurus hic est dolor. Et hoc ipsum alio loco confirmans ait, *Qui vult gaudere de se, tristis erit.* Si enim gaudium ac quietem tuam in tali vel tali officio, munere, negotio, habitatione, vel alia id genus re colloces; hoc tibi superior gaudium facili negotio tollere potest, itaque nunquam in gaudio nec contentus viues. Si vero in rebus tibi placentibus, & in voluntatis tuæ adimplerione gaudium tuum constituas, verum id non erit; quia illa facile mutantur: & esto hæc non mutantur, tu tamen cum tempore immutaris: quod enim hodie tibi placet & arridet, cras displicet & desipit.

Ad oculum id videre est in populo Israelitico; qui cum manna panem illum cælicum haberent, ilico super eo nauſeantes alium cibum expetierunt; cumque iam in optatam libertatem asserti essent, statim seruitutem libertati præferre, & ad Ægyptum, è qua venerat, & ad alia & cepas, quas ibi olim comedebant, aspirare cæperunt, quin imo sæpius eodem redire desiderarunt. Nunquam ergo gaudebis, si in id genus rebus gaudium tuum colloces.

Qui autem de Deo vult gaudere, semper gaudebit, quia Deus sempiternus est. Qui inquam omne suum gaudium in Deo, inque diuinæ voluntatis eius adimplerione po-

Nil ama, quod inuito auferri possit.

Tract. 24. in Ioann.

Quantum amari creata tantum dolent.

Vel res mutantur vel tu mutatur.

Exod. 16.

Deum non mutatur.

nit, is in perpetuo quodam viuet gaudio, quia Deus æternus est, nunquam mutatur, at semper stabilis in vno statu permanet. *Si ergo vis habere gaudium sempiternum*, inquit rem cõcludens idem sanctus, & perpetuum, *adhare illi*, Deo inquam, *qui sempiternus est.*

Hoc inter hominem stultum, & alium sapientem & sanctum, Spiritus sanctus discrimen statuit. *stultus*, inquit, sicut luna, hodie crescens & corniculans, & cras defrescens *mutatur*; hodie quippe illum videbis lætum, cras tristem, modo ita dispositum & affectum, modo aliter: quia amorem & gaudium suum in mutabilibus & perituris mundi rebus constituit; hinc prout illæ, sic & ipse variat, & secundum illarum successum *mutatur*: denique sicut mare, ita ipse ad Lunam crescit & decrescit; itaque lunaticus est: at *homo sanctus & iustus in sapientia manet sicut sol*, nimirum semper vnus & idem, & in vno statu, vt nullum in eo incrementum notes & decrementum. Verus Dei seruus semper hilari lætoque vultu est, quia in Deo, inque sanctissimæ voluntatis eius adimplerione gaudium suum collocauit, quod deficere nequit, & quod ab eo nemo auferre potest.

Sanctus ille Abbas Deicola semper ridenti ore fuisse scribitur; causam risus rogatus, respondebat, *Christum à me tollere nemo potest*, veniat in me quicunque casus voluerit, & quælibet in caput meum aduersitas. Verum scilicet ille gaudium inuenerat; quia id in eo qui deficere non poterat, & quem ei nemo auferre valebat, posuerat. Hoc imitemur & nos.

S. Basilius in hæc Psalms verba, *Exultate iusti in Domino*, scribens, Notandum est, inquit, Prophetam non dicere, Exultate in abundantia rerum temporalium, non quod habili sitis ingenio, insigni scientia, aliisque naturæ dotibus instructi; non quod optima sitis corporis valetudine, non quod Herculis polleatis viribus, non quod ab hominibus magni

fiatis, aut illustre apud eos nomē obtineatis, sed, *Exultate in Domino*, id est, omne vestrum gaudium in Deo & sanctissimæ voluntatis eius adimplerione constituite. Id enim solum satiat; reliqua omnia nec satiare, nec satisfacere valent, nec verum nobis gaudium adferre.

S. Bernardus in homilia quadam super illa Apostoli Petri verba, *Ecce nos reliquimus omnia, &c.* egregie id ipsum declarat, & probat. Inter alia ait, *Anima rationalis cæteris omnibus occupari potest, repleti omnino non potest.* Nam reliqua omnia, vno Deo excepto, famem quidem hominis prouocare & excitare valent, cor tamen ne utique satiare. Nam vt *auarus*, tæte Sapiente, *non impletur pecunia*, sed quo plus auri adeptus fuerit, eo minus satiabitur; ita nec reliqua omnia quæ in mundo sunt, animam & cor nostrum valent saturare.

Et rei huius rationem Bernardus dant, Nosti, inquit, cur diuitiæ & quælibet mundi res te satiare nequeant? *Quia non sunt naturales & proportionati animæ cibi.* Sicut aer & ventus non sunt naturalis & proportionatus corporis nostri cibi; & si rideres ac velut stolidum duceres, si quem videres, fame prope emortuum, ore parulo aerem chamaleontis instar captare, ratum hoc se pacto satiare ac pasci pollet: pari modo non minor, inquit Bernardus, stultitia est, cogitare rationem hominis animam, quæ spiritus quidam est, rebus temporalibus & sensualibus posse satiare: vt pote quæ *instat aere*, vt stultus ille, *potest, satiare non potest*: neque enim ille eius est cibus. Suum cuique da cibum & alimentum proportionatum, corpori quidem corporalem, spiritui spiritualem. *Panus namque anima, & naturalis & proportionatus eius cibus, iustitiam & virtus*; hinc *soli beati futuri sunt qui iustitiam & virtutem illam, quoniam ipsi saturabuntur.*

Rationem hanc in Soliloquiis suis vberius declarans S. Augustinus, de anima rationali sic loquitur: *Falsa est anima rationalis capax, Domine, maiestatis*

Ecclesi. 27. 12.

Stultus vt luna iustus vt sol.

Christum nemo tollit ab inuisione.

S. Basilius Psal. 12. 1.

Lætamini in Domino.

tus, ut à te solo, & à nullo alio possit impleri.
 Cum annuli concavitas & pala ad gem-
 ma alicuius pretiosæ illi includendæ pro-
 portionem efformata est, si quam aliam
 rem illi inseris, nulla scite illi quadrat,
 nec vacuum hoc cum decore adimplet,
 sed tantum gemma illa, ad cuius dimen-
 sionem proportionemq; id effectum est:
 si vero concavum illud triangulare sit, ni-
 hil, quod rotundum est, illud replere po-
 test. Cum porro anima nostra ad fan-
 tissimam Trinitatis imaginem ac simili-
 tudinem creata sit, & quoddam illa va-
 cuum ac concavum in corde nostro ha-
 beat, quod Dei capax, & ad ipsum Deum
 in se includendum proportionatum sit;
 hinc nulla res creata vacuum hoc reple-
 re potest, sed ipse solus Deus; atque ideo
 totus mundus, qui circulari forma est,
 illud adimplere non valet. *Fecisti, in-*
quit, idem nos Domine ad te, & inquietum
est cor nostrum, & recreari ac refici nequit,
donec requiescat in te.

Communis illa comparatio quæ à cu-
 spide & acu magnetica in horologio por-
 tantili sumi solet, egregie id quod intendi-
 mus, explicat. Acus huius natura est,
 postquam ad magnetem afflicta est, ad
 Septentrionem semper vergere: hanc quip-
 pe naturalem inclinationem magneti
 Deus indidit. Hanc ergo acum si con-
 templeris, videbis tam diu inquietam
 moritari, & itentidem verti ac conuer-
 ti: donec ad Septentrionem acies vergat:
 quo facto, ilico quiescere & subsistere,
 Sie porro & hominem Deus condidit,
 hac inquam naturali intinclatione illi in-
 dita, ut ad ipsum, velut ad Cynosuram &
 finem vltimum semper respiceret: quo-
 circa quam diu cor nostrum in Deo non
 posuerimus, tam diu, instar acus nauti-
 cæ, inquieti & mobiles erimus.

Quamcumque mobilium cæli parti-
 um nautica acus respiciet, non quiescet;
 vbi vero illud cæli punctum quod mini-
 me mouetur, respectabit, fixa manet &
 immobilis: ita, quam diu oculos & cor in
 rebus huius mundi interitui & mutatio-
 ni obnoxii collocabis, tam diu quietem

& gaudium nullum inuenies: at in Deo
 pone, & quietem nancisceris.

Hoc nobis sane ad Deum quærendum
 acris stimuli loco esse deberet, saltem ob
 propriam vtilitatem nostram & commo-
 dum: nemo quippe est, qui non in gaudio
 viuere & quiete velit. Vnde S. Augusti-
 nus: *Scimus, fratres, quod omnis homo gau-*
dere desiderat, ac recreationem naturali-
ter quærit; & ipsam quantum potest pro-
curat, quod sine eaviuere nequeat; sed
non omnes ibi quarunt gaudium, vbi oportet
inquiri. Auarus, carnalis, superbus, ambi-
 tiosus & gulosus, gaudium & voluptatem
 quidem pro se quisque desiderat; sed id
 vni in multis opibus congerendis, alius
 in honoribus ac dignitatibus acquiren-
 dis, alius in cibo poruque, alius denique
 in obscænis voluptatibus suis constituit.
 quod quia non constituerunt in eo in
 quo constitui oportebat, ideo nullo mo-
 do id inueniunt. Omnia siquidem hæc,
 & quidquid demum mundus habet, im-
 par & insufficiens est ad animam exfati-
 andam, aut solidum gaudium illi affe-
 rendum.

Vnde idem Doctor: *Quid ergo per mul-*
ta vagaris homuncio, quærendo bona anima
tua & corporis tui? Ama unum bonum, in
quo sunt omnia bona, & sufficit; Deum in-
quam; desidera simplex bonum, quod est om-
ne bonum, & satis est; Eundem inquam
Deum: nam ipse est qui desiderium cor-
dis tui adimplere & satiare potest. Bene-
dic anima mea Domino, qui replet in bonis
desiderium tuum: cui propterea sit bene-
dictio, laus, & gloria in sæcula sæculo-
rum, Amen.

CAPVT VI.

In quo alia quadam ratione ostendi-
tur, ipsam cum Dei voluntate
concordiam verum esse gau-
dii habendi me-
dium.

GLORIOSVS Doctor Augustinus su-
 per illa Saluatoris verba, *Quodcumq;*
petierit. Ioan. 14. 15.

